

LBRIS

We know
books

Oksana Zabuško

**Studii
în teren
despre sexul
ucrainean**

Traducere
din limba ucraineană
și note de Ovidiu Hanceriuc

EDITURA
ART

Nu astăzi, își spuse ea. Nu, nu astăzi. În bucătăria construită în stilul *eat-in kitchen*¹, în care se găsesc frigiderul, cuptorul electric, mobila de bucătărie cu sertarele parcă abia prinse și care se deschid ca niște guri pe o față tâmpă ori de câte ori te întorci, toate acestea fiind înconjurate de o masă de bucătărie tip bar, nu prea înaltă, ca o tejghea, peste care se poate servi din acel țarc strâmt, direct în cameră, cafeaua de dimineață sau, la prânz, puiul fript asemănător celor din reclamele TV: bine rumenit și mustind în suc pròpriu, așezat comod de-a berbeleacul pe frunze mari de salată verde, puiul fript va lăsa întotdeauna impresia că este mult mai fericit așa decât cel viu, iradiind prin rumeneala sa minunată satisfacția că va fi mâncat imediat, sau de unde se poate servi un suc ori un gin tonic în pahare înalte, masive, cu cuburi de gheață, care vor suna vesel atunci când le vei turna în pahar, sau se poate și fără gheață, în general, posibilitățile fiind nenumărate, dar pentru toate acestea trebuie un singur lucru, ca de partea cealaltă a acelu țarc nenorocit, în care se pare că și-a făcut deja cuib o ființă, deoarece din când în când o văd plimbându-se pe tavan, deși într-o casă americană sau chiar neamericană nu ar fi trebuit să existe, să fie cineva care să aștepte să fie servit

---

¹ Bucătărie reamenajată.

cu un zâmbet rupt parcă dintr-o revistă mondenă, dar acolo nu stă nimeni și nici nu se pregătește să stea, cu toate că tu te-ai chinuit să improvizezi pe masa de bucătărie o mică grădină de iarnă compusă din două ghivece nevinovate, care acum trei săptămâni, când tu te-ai mutat aici, semănau cu două cușme de-un verde intens, bogate în flori galbene și alături de ele, căpșunele roșii cu frunze care se subțiază elegant spre vârf, formând o salbă bogată și strălucitoare, părând aproape artificiale, însă acum ambele arată de parcă timp de trei săptămâni ar fi fost udate cu acid sulfuric, în locul cușmelor bogate mai atârnă câteva frunzulițe îngălbenite cu marginile neregulate și arse, iar salbele roșii amintesc din ce în ce mai mult de un măceș uscat semănând cu niște bețe înfipite în pământ, deși, culmea ironiei, tu nu uitai să-ți uzi grădina de iarnă și să o îngrijești, așa cum ne sfătuiua să facem Voltaire, iar stăruința ta le-a dus la sfârșit, tu nedorind altceva decât să ai ceva viu în această casă temporară, în care mizeriile tuturor celor care au locuit-o înaintea ta i-au murdărit fiecare colțișor, așa că tu ai renunțat la a le mai curăța, iar nenorocitele de buruieni americane s-au dovedit a fi prea sensibile pentru depresia ta, care devine din ce în ce mai acută între acești patru pereți, așa că s-au uscat indiferent dacă tu le-ai udat sau nu – și după toate acestea mai dorești să stea oamenii în preajma ta –, așa că, în bucătărie se mai aude doar apa care picură din robinet, făcând un zgomot glumeț și tâmp în același timp și nici măcar casetofonul portabil nu mai funcționează. Este adevărat că de afară, prin geamul întredeschis asemenea ușilor de la dulapul din bucătărie, jaluzelele tu necoborându-le niciodată deoarece acesta dă spre un perete fără geamuri, pătrunde din întunericul nopții, prin plasa pentru țânțari, de parcă s-ar strecura

prin aceasta, țârâitul săcăitor al unui greier nevăzut ca o sonerie îndepărtată a unui telefon. În același mod te chinuie și pe tine gândurile, dacă ele cu adevărat te mai chinuie: De ce nu acum?... Oare nu a sosit timpul?... De ce să mai aștept?

Analizând la rece, nu are rost. Nu te mai gândi la asta!

O jumătate de blister de trachilizante plus un brici – și s-a terminat cu acest debut nefericit. Am încercat din tot sufletul apelând la conștiință, dar nu am reușit nimic, de aceea cel mai corect este să depun armele, oricum din mine nu va ieși un jucător adevărat, iar mai târziu va fi și mai nasol: luminița de la capătul tunelului nu se întrezărește, iar eu nu mai am elanul unei fetițe.

Și totuși, nu astăzi!

Trebuie să mai aștept. Să urmăresc măcar acest film până la sfârșit. Spre deosebire de filmele care se transmit în zilele noastre pe canalele publice de televiziune – în care urmărești cu sufletul la gură momentele tensionate în care eroul aleargă printr-un tunel pustiu, în orice moment putând să răsară de după colț vreo arătare care să se arunce asupra sa și să-ți dea fiori prin tot corpul – dar mai dă-l încolo! – doar știi că totul trebuie să se termine cu bine – și în următoarele minute urmează o încăierare, apoi o învâlmășeală cu rostogoliri pe jos și, ca printr-o minune, creatura cu un muget nepământean se transformă într-un pumn de țărână, iar curajosul erou puțin scărmanat își trage sufletul, învâluit în fum, strângând-o la pieptul său pe acea Sharon Stone pe care a salvat-o sau pe cealaltă prințesă brunetă, cum o mai fi chemând-o – și în

acel moment toată tensiunea din tine se transformă într-o vinovăție ironică: iarăși au reușit acești băiețași hollywoodieni să-ți capteze atenția, chiar și pentru câteva momente – dar, spre deosebire de acest tip de filme, filmul pe care tocmai îl urmărești nu se va termina cu siguranță cu happy-end. Dar mi-e indiferent dacă îl voi întrerupe – ce nerușinare crasă ar fi! Și prostie pe deasupra. Ar fi o copilărie, ceva de genul: nu mi-am învățat lecția și nu merg la școală. Nu merge așa, soarele meu („micul meu soare“ se corectează ea ironic: așa i se adresa bărbatul căruia, probabil, acum îi este mult mai rău decât ei, dar acest lucru nu mai are nici o importanță) – nu, nu poți abandona: pune toate treburile la punct și atunci vei ști de ce ești în stare cu adevărat. Ai înțeles?

Voi da drumul cuvintelor, mă voi tatua, într-un mod grosolan răsare din interiorul ei un alt gen de femeie, cinică, cu maniere de mahala, asemănătoare aceluia de pușcăriaș, capabil de orice, în stare să te și înjure la nevoie: dacă omul în totalitatea sa, și acest lucru este valabil pentru fiecare dintre noi, ar fi o mare pușcărie, atunci acest comportament, asemenea unei curve, ar locui în cea mai îndepărtată celulă a ei de unde iese arareori, doar atunci când este absolut necesar pentru a spune verde în față ceea ce gândește, dar și atunci doar așa de ochii lumii: „Mi-ajunge, m-am săturat“ – spuneai printre dinți la nervi, scuturând capul și stăpânindu-te printr-un surâs ironic sau digerând gustul amar al unei umilințe repetate (umilință de care în ultimul timp ai avut suficient de mult parte) atunci când o povestești prietenilor tăi cu ochii ieșiți din orbite de furie: „Fetelor, vor să facă din mine ce vor ei, dar nu se va întâmpla așa ceva!“ – și băteai cu

palma dreaptă mâna stângă strânsă în pumn – muierimea din America a învățat să răspundă la astfel de provocări într-un mod destul de reușit – „Sheet!“² – un fel de șuierat felin acompaniat parcă de o curbare a spinării și continuat de o atitudine plină de dispreț – „O, come on – give me a breake!“³, această replică ai reușit și tu o dată să o servești acelu bărbat – și chiar acel bărbat a eliberat acea ființă cu chip de diavol, cu ochi și dinți strălucitori și cu un trecut necunoscut, dar care pare a veni din mahala, care iese din când în când în față și cu mâinile mari sfărâmă bibeloul de porțelan al speranțelor neîmplinite, și tot el a trezit-o la viață din cea mai îndepărtată celulă, imediat ce a auzit, chiar la prima ceartă, acea tonalitate brutală a vocii pregătite parcă să lovească pe cineva: „Spune-mi, de ce dracu’ am mai venit. Figuri de astea puteam avea și la mine acasă, înțelegi?!“ – și atunci acea curvă a început să se gudure pe lângă el și să-l îmbrățișeze, recunoscându-și parcă partenerul, deși erau parteneri doar în acest sens, – și devenind dintr-o dată stăpână peste situațiile la care nu ar fi avut niciodată libertatea de a ajunge: „Am început ieri să modelez un cap“ – începu el să povestească unui coleg sculptor, în prezența ei, și atunci curva îi luă vorba din gură și, împrăștiind agrafele și nasturii, explodă cu o agresivitate verbală de nestăpânit: „Ba mai bine ți-ai modela ție o inimă și un cap, nu se știe când vei avea nevoie de ele!“ – iar el se întunecă la față atât de tare, de parcă prin vene i-ar fi curs cerneală, nu sânge și, aplecându-se spre urechea ei, îi spuse: „Termină! Nu mă mai freca la cap!“ – diavolița, suflând fumul de țigară, râdea în sinea ei pentru prima dată după atâta timp, savurând victoria: „Dar, dragostea

---

² La naiba! (engl.).

³ Hai, mai scutește-mă! (engl.).

UBRIS | We know books

mea, unde ți-e simțul umorului?“ – „L-am uitat în cealaltă casă“ – spuse el pierdut: din acea casă ei au plecat, Slavă Cerului, și era bine să nu-și aducă aminte de ea măcar o jumătate de an până când se va curăța de acel duh necurat – „Atunci fugi și adu-l – rânji diavolița – eu te voi aștepta aici“ – „Am predat cheia“ – tună el, crezând că în acest fel va pune punct acestei discuții, dar s-a înșelat: „Cheia am predat-o eu, dar tu aveai o dublură“ – contraatacă ea: a fost un duel rapid și aprig care nu ar fi putut fi înțeles de nimeni altcineva, dar totuși, indiferent ce s-ar spune, ei doi formau un cuplu. Iar acum ea – acum când este blestemată și terfelită, îngropată în neazuri până la gât, parcă arsă cu acetonă, dar cu dorința neclintită de a supraviețui (de unde ai atâta putere, Doamne, iartă-mă!), când ar dori să stăpânească întreaga închisoare, asumându-și responsabilitatea pentru viitor, indiferent care ar fi acesta, dând ordine în stânga și-n dreapta: acolo, prin acea ușă – nu-i voie, acest gunoi să-l duci chiar acum, acea încăpere aerisește-o, de astăzi ea se va transforma în muzeu, iar aceasta ce fel de fantomă este care se plimbă pe aici și își lasă saliva peste tot – afară cu ea (*Fă-ți o inimă și un cap! Fă-ți-le!*) – acum acea curvă (pentru că este chiar o curvă!), dimpotrivă, s-a ascuns, s-a lipit de cel mai întunecat perete și stă fără să răsuflă, iar din toate încăperile pustii ale pușcăriei, prin vizorul de oțel, nu se aude decât un glas neputincios, pierdut, întrerupt de hohote de plâns, care se târăște cu pași nesiguri, șotâlc-șotâlc, se oprește și se izbește de pereți și cu fiecare lovitură puterile îi scad din ce în ce mai mult și schelălăie, schelălăie, sărăcuța fetiță privată de afecțiune și abandonată într-o gară, fiind dispusă să meargă cu oricine i-ar întinde o mână și i-ar spune: „Eu sunt tatăl tău“, dar cine-i va spune acest lucru unei muieri de treizeci de ani, iar pe acea fetiță nici

măcar tu în sinea ta nu o iubești, tu încercând încă din copilărie să o ții ascunsă undeva în cel mai ferit ungher din subsolul sufletului tău, fără pâine și fără apă, în așa fel încât să nu se trezească la viață, iar ea, cu toate acestea, a încercat să-și ridice capul și, la fel ca și acum, tu ai înăbușit-o, iar acum ți se pare că în afară de ea nimic nu a mai rămas din tine?

Ai ajuns prea departe, „soarele meu“. Mult prea departe! Ai ajuns în situația că de trei luni corpul tău este chinuit de frisoane, iar dimineța când deschizi ochii (măcar acum te trezești singură), primul lucru pe care îl simți sunt bătaile rapide ale inimii, care nu pot fi potolite cu nimic – dar bine că măcar reușești să adormi fără tranșilizante și că acele accese de panică datorate senzației de a vărsa, care te oboseau noaptea, mai apar doar atunci când împingi prea adânc perișta de dinți în gură în timpul toaletei de dimineață, și îți creează o scurtă senzație de vomă datorată inconștient, chiar din prima clipă, acelei celule nervoase din memoria ta care păstrează încă ideea despre supunerea ta prostească imediată –, la început doar la îndemnurile tale șoptite, iar după câteva săptămâni la ordinele seci pe care ți le adresai direct: „Deschide gura mare... Mai mare și înghite... Mai mare!“ – dar lingura uscată parcă îți rănea gura – ehe, cam asta este! – la început ea încercă să înțeleagă, să descifreze, ce ar fi dorit în primul rând pentru sine și nu doar atât: în afara organelor tale genitale, nu mă mai interesează nimic la tine? Și: dacă tu ai planificat ceva pentru seara aceasta, nu crezi că era normal să știi și eu despre asta înainte de a mă duce la culcare, decât să stau și să-mi scrijelesc grafica, și, în general, știi prea bine că nu îmi place să mă

dezbrac singură... „Bine – mi-a promis el rându – să vezi ce uvertură îți voi pregăti pentru mâine!“ – iar mâine, ca de obicei, nu a mai fost timp pentru așa ceva. „Vino încoace – dar eu luasem deja somniferele –, atunci cu ele te vei și culca.“ Doamne, ce situație penibilă a fost! Cine poate să înțeleagă lumea oamenilor, ce gândesc despre propriul organ sexual la persoana a III-a? Când ți se spune, iar acel bărbat doar așa spunea – „Desfă-o“, și tu te transformi dintr-o dată cu toate simțurile într-o masă ginecologică – deoarece nu ea se desface, ci tu – sau te închizi, ca în acest caz, pentru totdeauna. „Tu știi câte femei am avut înaintea ta! Și niciodată nu mi s-a întâmplat să fie atât de rău, de-a dreptul rău!“ Poate ție nu ți-a fost, dar lor, sau acest lucru nici nu a contat pentru tine? Nici nu mi-am putut închipui că se poate întâmpla și așa ceva – să fie atât de rău, asta ca să știi și tu, scumpul meu! „De ce m-ai mușcat? Ce fel de treabă este asta?“ – întrebă el mirat cu privirea imobilă și rece, în timp ce stătea cu capul între picioarele tale și fuma, după ce ați făcut dragoste într-una din primele nopți petrecute împreună, iar tu, rostogolită pe pernă, chicotind de fericire, îl mângâiai pe frunte cu talpa piciorului. Tu aveai niște picioare minunate și toate modelele din Saint-Laurent-du-Var⁴, pe cataligele lor, s-ar fi ascuns la vederea lor, iar acum, de două luni de zile, nu mai renunți la pantaloni, deoarece coapsele îți sunt înțesate, ca o hartă, de un arhipelag de pete roșiatice și maronii, crăpate și descuamate, datorate cicatricelor, tăieturilor și arsurilor, mostre încă vii ale istoriei de nouă luni (uite, deja au trecut nouă luni!) de *mad love*⁵ din care tocmai

---

⁴ Saint-Laurent-du-Var – oraș în sud-vestul Franței, în departamentul Alpes-Maritimes, în regiunea Provence-Alpi-Coasta de Azur. Face parte din aglomerația orașului Nisa.

⁵ Dragoste nebună (engl.).

a ieșit o adevărată *madness*⁶, dar atunci tu doar îl mângâiai cu piciorul pe cap, îmbătată de gingășia durului stindard masculin care te penetrase atât de plăcut între coapse. Idioată libidinoasă ce ești! Și, dintr-odată, întorcându-se, îți imobiliză piciorul de pat, spunând: „Așa va să zică, îți place deci să muști? Dar dacă mie mi-ar plăcea să îți dau foc, ce-ai zice?“ Iar tu priveai cu atenție la bricheta care se apropia de gamba ta și, în loc să te sperii de intenția exprimată atunci pentru prima dată, atât de surprinzător, fără să clipească, și atât de diferit de ceea ce te poți aștepta de la un bărbat, cu răutate și nebunie, cu un surâs sadic în care buza dezvelește caninii, cu privirea întrebătoare, privire de care te-ai ferit întotdeauna din acea clipă, tu râdeai, mirându-te parcă puțin, dar neconștientizând ceea ce avea să se întâmple – ciudat, cât de profund a reușit să-ți dinamiteze instinctele de autoapărare prezența lui, instincte care până nu demult le aveai atât de bine dezvoltate și care acum pluteau cu burta în sus, ca niște pești într-un râu în care exploziile se țin una după alta.

Da, presentimente au fost – presentimentele nu înșală niciodată, doar forța interioară al celui „vreau“ din noi le sugrumă și nu le permite să se exprime. Chiar din prima seară, la acel festival vânătoresc, când a început totul, el s-a ridicat și s-a avântat spre tine, de parcă doar pe tine te aștepta: „Doamna Oksana, mă numesc Mikola K., și aș putea să vă arăt orașul, chiar am putea urca până la cetate cu mașina mea“ – deși până la vestita cetate se putea ajunge pe jos în zece minute pe străduțele pavate cu piatră și străjuite de biserici bogat ornamentate în stil baroc. Ce papițoi, ți-ai zis tu, abținându-te să nu zâmbești, un șmecher de provincie,

---

⁶ Nebunie (engl.).

și uite cum este îmbrăcat ca un narcisist – cu un guleraș alb ieșindu-i de sub pulover, cu unghiile îngrijite (ce mai artist!), slăbuț, dar bine proporționat, un motan cu coada sură ridicată și cu ochii verzi pe jumătate închiși, puțin cam ponosit, cu un șarm artistic puțin vulgar, cu riduri la colțurile gurii atunci când zâmbește, cu pungi sub ochi – „iar tu mi-ai spus – își aducea el aminte mai târziu, când între ei începuse acel proces de făurire a mitologiei comune, fără de care nici un cuplu nu poate rezista, în amintirea acelei săptămâni oarbe când te îndrăgostești, cu propriile ei rituri și ritualuri, care a început și s-a încheiat dintr-o dată – mi-ai spus «dispari de aici, moșule»“ – bine, nu așa, sau mai bine spus, nu chiar așa, dar cert este că nu ți-ai arătat interesul pentru el – de aceea, cu atât mai ciudat a fost faptul că, în acea seară, sclipirea neașteptată a gândirii tale limpezi, ascuțite și atotcunoscătoare, care, păcat ar fi să spui că te-a părăsit în situațiile critice – tu ai înăbușit-o, și asta nu o singură dată! – în acea seară, chiar în toiul desfășurării programului festivalului, în atmosfera densă, încărcată de transpirație și alcool în care ai coborât după ce ai recitat pe scenă cele două poezii, două poezii al naibii de potrivite pentru această gălăgie alcoolică în care, de jur împrejurul tău, se amestecau figurile palide ale auditoriului sau, mai bine spus, care zburau pe deasupra acestei gălăgii – fiind atentă doar la intonația cuvintelor din propriul glas, care dă acel orgasm public, cum i se mai spune, dar care montează auditoriul, întotdeauna și pretutindeni, chiar și atunci când nimeni nu înțelege nimic din ce se spune, chiar și atunci când acesta este format din străini, acest lucru tu observându-l pentru prima dată la o adunare scriitoricească într-una din țările asiatice unde ai fost rugată, din politețe, să citești ceva în limba maternă